

LESJA KOMMUNE

Årsberetning 2018

Årsberetningen er en redegjørelse fra administrasjonssjefen som presenterer og analyserer kommunens utvikling, spesielt de faktorer som påvirker resultat og finansiell stilling. Fremstillingen skal hjelpe brukerne til å kunne vurdere kommunens historiske og fremtidige utvikling.

Alle kjente utgifter og inntekter gjennom året, skal gå fram av drifts- eller investeringsregnskapet. Driftsregnskapet viser utgifter og inntekter for kommunen i den daglige driften. Investeringsregnskapet viser kommunens utgifter og inntekter i forbindelse med investeringer og finansiering av dette. Brutto driftsresultat; gir uttrykk for resultatet av den ordinære driften inklusiv avskrivninger og skal i prinsipp minimum finansiere utgifter til renter og avdrag.

Netto driftsresultat; viser oss hva kommunen har igjen etter at alle drifts- og finansutgifter er kostnadsført og avskrivninger er tilbakeført, Engangseffekter er ikke hensyntatt.

Brutto og netto driftsresultat samt merforbruket

Fig. 1 Hovedtall fra driftsregnskapet (alle tall i hele tusen)

Hovedtall fra drift	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Sum driftsinntekter	225 934	224 467	229 562
Sum driftsutgifter	232 651	226 871	230 645
Brutto driftsresultat	(6 717)	(2 404)	(1 083)
Netto finans	(6 316)	(6 200)	(4 622)
Netto driftsresultat	146	4 395	6 550
Regnskapsmessig meir-/mindre forbruk	(1 074)		

Vi fikk et negativt brutto driftsresultat på 6,7 millioner kroner. Dette er en økning på 5,6 millioner kroner sammenligna med 2017, hvor vi hadde et negativt brutto driftsresultat på 1,1 millioner kroner. Et negativt brutto driftsresultat forteller oss at driftskostnadene overstiger driftsinntektene.

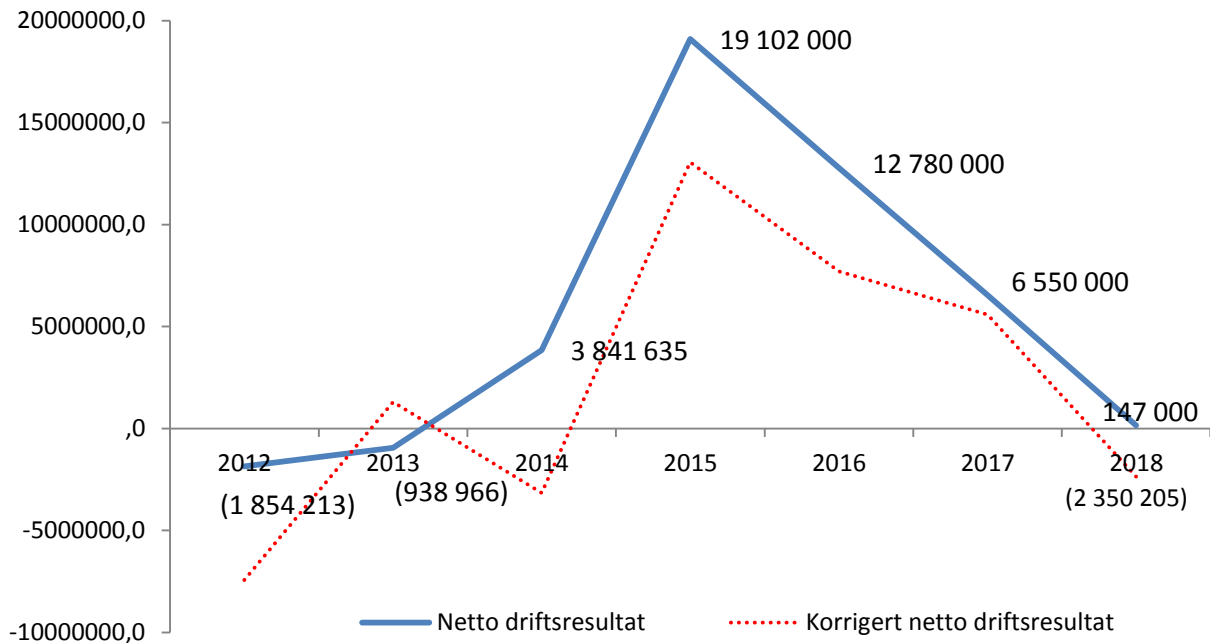
Netto driftsresultat vart et overskudd på kr 146 000 kroner, dette tilsvarer 0,1 % av driftsinntektene og er en reduksjon på 6,4 millioner fra 2017.

Pga av det svake driftsresultatet, bruk av fond og avsetninger til fond får vi et regnskapsmessig merforbruk på 1,1 million. Merforbruket må dekkes inn i 2019 regnskapet.

I figuren under ser vi utviklingen i netto driftsresultat for perioden 2012 tom 2018.

Fig 2. Netto driftsresultat 2012-2018

Korrigert netto driftsresultat er korrigert for Mva refusjon før 2013, premieavvik og bundne fond, dvs viser drift uten engangseffekter.

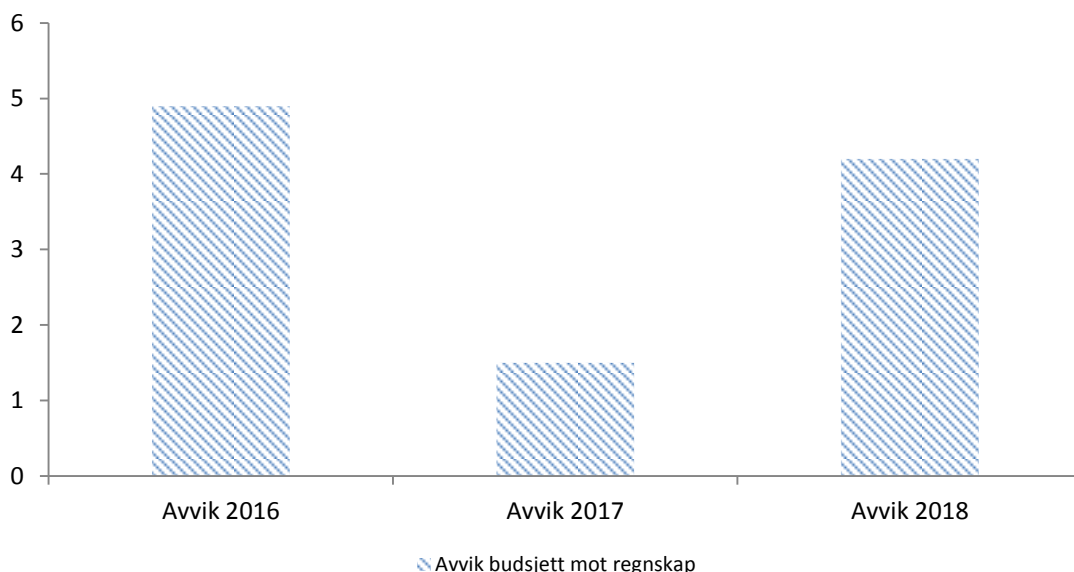
Netto driftsresultat korrigert for premieavvik og bundne fond viser et underskudd på 2,3 millioner.

Avvik mellom regnskap og korrigert budsjett 2018.

Avviket i 2018 kom på 4,2 millioner. Dette er en betydelig forverring sammenligna med 2017. Men vi skal ikke lengre tilbake en 2016 før vi har et større avvik. Man må alltid påregne avvik mellom regnskap og budsjett. Men avvik i den størrelsesorden som vi fikk i 2018 tilstreber vi å unngå. Lesja kommune har fortsatt et forbedringspotensial innenfor budsjettering og økonomistyring. På begge områdene jobbes det nå målretta og vi forventer effekt av dette arbeidet allerede i 2019.

Fig 3. Avvik budsjett mot regnskap 2016-2018.

Avvik budsjett mot regnskap

Avviksanalysen for 2018 viser at det er på kostnadssiden vi treffer dårligst. Vi var ikke flinke nok til å budsjettere kostnadsveksten, merverdiavgift og samarbeidsområder.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2018	Reg. budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
Brukerbetalinger	9 725 161	9 476 000	249 161	9 472 189
Andre salgs- og leieinntekter	35 687 520	36 773 300	-1 085 780	37 090 089
Overføringer med krav til motytelse	33 649 702	33 041 148	608 554	38 748 005
Rammetilskudd	90 271 152	89 145 000	1 126 152	88 563 778
Andre statlige overføringer	277 131	300 000	-22 869	292 889
Andre overføringer	518 300	400 000	118 300	118 871
Skatt på inntekt og formue	47 622 238	47 132 100	490 138	47 124 440
Eiendomsskatt	1 326 045	1 300 000	26 045	1 342 250
Andre direkte og indirekte skatter	6 857 497	6 900 000	-42 503	6 809 970
Sum driftsinntekter	225 934 747	224 467 548	1 467 199	229 562 480
Lønnsutgifter	123 810 540	125 396 229	-1 585 689	122 694 636
Sosiale utgifter	23 533 832	25 865 261	-2 331 429	24 324 539
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	34 710 458	33 339 756	1 370 702	35 373 176
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	18 357 420	15 647 000	2 710 420	15 159 336
Overføringer	19 397 554	13 842 644	5 554 910	21 056 350
Avskrivninger	13 180 390	13 000 000	180 390	12 256 940
Fordelte utgifter	-338 958	-219 000	-119 958	-219 000
Sum driftsutgifter	232 651 235	226 871 890	5 779 345	230 645 977
Brutto driftsresultat	-6 716 488	-2 404 342	-4 312 146	-1 083 497

Driftsinntektene er 1,4 millioner høyere enn budsjettet. Driftsutgiftene er 5,7 millioner høyere. Samla avvik på brutto driftsresultat er 4,3 millioner.

Driftsinntekter

- Brukerbetaling:
Reduserte egenbetalinger med ca 200 000,-. Økte gebyrinntekter med ca 450 000,-
- Andre salgs- og leieinntekter:
Gebyrer VARF 683 000,- under budsjett. Husleieinntekter 474 000,- under budsjett.
- Overføringer med krav til motytelse:
Refusjoner fra staten 7,3 millioner under budsjett. Sykelønnsrefusjon 4,6 millioner over budsjett. MVA kompensasjon 1,7 millioner over budsjett. Andre refusjoner, inkl utbyggingsavtaler 1,6 millioner over budsjett.
- Rammetilskudd:
Benyttet KS sin prognosemodell. Kommer 1,1 million bedre ut. 1 million er skjønnsmidler som ikke er budsjettert.
- Inntekt og formueskatt:
Benyttet KS sin prognosemodell. Skatteinntektene har økt med 1 % fra 2017 til 2018.

Driftsutgifter

- Lønnsutgifter:
1,5 millioner under budsjett. Korrigert for sykelønnsrefusjon er vi ca 4 millioner under budsjett. Denne må sees i sammenheng med inntektsposten Overføring med krav til motytelse.
- Sosiale utgifter:
2,3 millioner under budsjett. Er inntektsført 2,6 millioner i premieavvik. På enkelte ansvar oppstår det overforbruk på pensjonskostnader til KLP. Dette skyldes at pensjonstrekk KLP ble satt for lavt, av økonomisjef, ved vurdering av årets pensjonskostnad.
- Kjøp av varer og tjenester:
Overskridelse på 1,3 millioner. Store overskridelse på vedlikehold og renhold av bygg. De fleste andre ansvar under budsjett.
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon
Overskridelser i samarbeidskommuner. NAV, 1,6 millioner, regnskapsført som kostnad her men budsjettert som drift i egenregi. Renovasjon økt med 0,5 million.
- Overføringer:
MVA er feilbudsjettert 4,6 millioner. Økte kostnader diverse bevilgninger og tilskudd ca 1 million.

Prosentvis fordeling av inntekter og kostnader.

Fig. 4 Prosentvis fordeling av inntekter

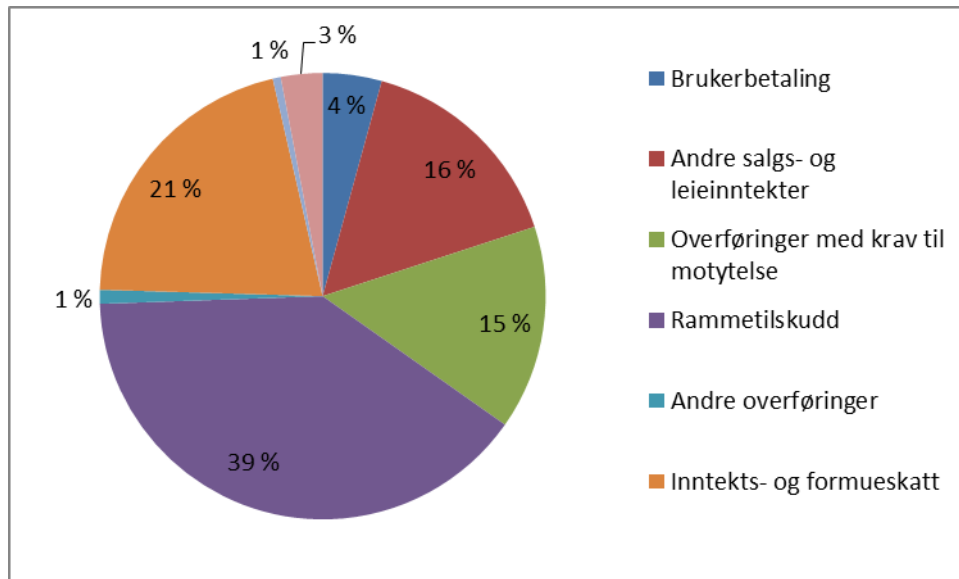
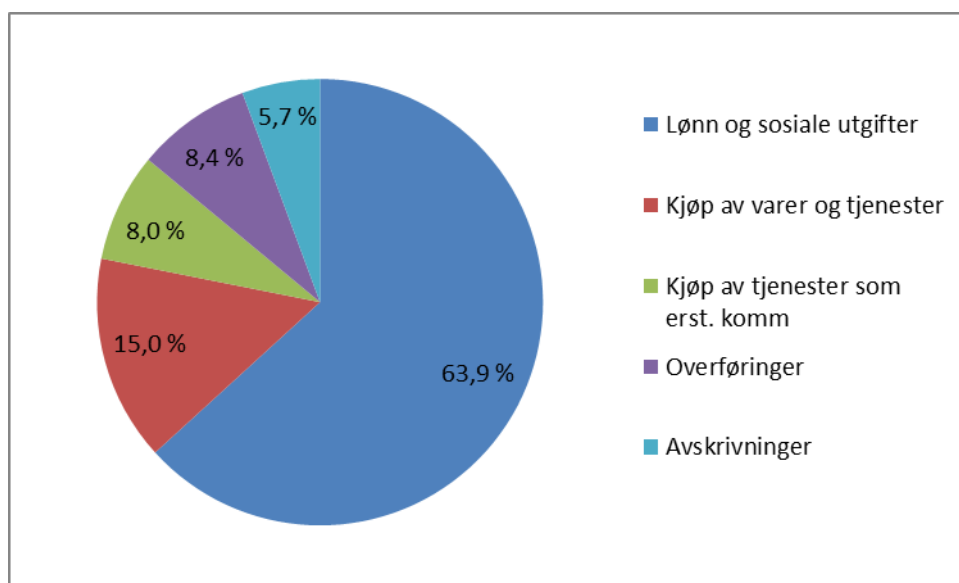

Fig. 5 Prosentvis fordeling av kostnader

Sektoranalyse

Vi har delt opp sektoranalysen i lønn og sosiale kostnader, andre utgifter og alle inntekter. Da får vi resultatet for hver sektor sammenlignet med budsjett. De sektorvise avvikene er kommentert av sektorledere.

Kap 1.1		Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
Sentrale sty	Lønn/sos.utg (inkl KLP)	10 346 055	14 185 032	(3 838 977)
	Andre utg	9 851 469	8 743 956	1 107 513
	Inntekter	(6 393 026)	(7 785 600)	1 392 574
	Resultat	13 804 498	15 143 388	(1 338 890)
Kap 1.2				
Oppvekst	Lønn/sos.utg	49 031 283	47 863 200	1 168 083
	Andre utg.	9 908 370	9 113 000	795 370
	Inntekter	(11 443 660)	(10 732 300)	(711 360)
	Resultat	47 495 993	46 243 900	1 252 093
Kap 1.3				
Helse	Lønn/sos.utg	66 733 471	69 060 983	(2 327 512)
	Andre utg.	13 446 870	11 756 000	1 690 870
	Inntekter	(21 429 499)	(23 213 888)	1 784 389
	Resultat	58 750 842	57 603 095	1 147 747
Kap 1.4				
Næring	Lønn/sos.utg	4 460 066	4 145 483	314 583
	Andre utg.	13 144 223	11 841 300	1 302 923
	Inntekter	(23 236 739)	(22 027 300)	(1 209 439)
	Resultat	(5 632 450)	(6 040 517)	408 067
Kap 1.5				
Kultur/kirke	Lønn/sos.utg	2 324 383	2 332 700	(8 317)
	Andre utg.	5 516 280	5 145 100	371 180
	Inntekter	(1 074 821)	(211 000)	(863 821)
	Resultat	6 765 842	7 266 800	(500 958)
Kap 1.6				
Teknisk	Lønn/sos.utg	15 283 241	14 291 092	992 149
	Andre utg.	16 670 392	13 102 900	3 567 492
	Inntekter	(21 969 212)	(20 731 200)	(1 238 012)
	Resultat	9 984 421	6 662 792	3 321 629
Kap 1.7				
Veier	Lønn/sos.utg			-
	Andre utg.	4 005 513	3 110 000	895 513
	Inntekter	(2 366 631)	(1 836 000)	(530 631)
	Resultat	1 638 882	1 274 000	364 882
Kap 1.1 - 1.7				
Samlet	Lønn/sos.utg	148 178 499	151 878 490	(3 699 991)
	Andre utg.	72 543 117	62 812 256	9 730 861
	Inntekter	(87 913 588)	(86 537 288)	(1 376 300)
	Resultat	132 808 028	128 153 458	4 654 570

Kap 1.1 Sentrale styringsorgan

Lønnskostnadene 3,8 millioner bedre enn budsjettet. Inntekt premieavviket fra KLP er på 2,8 millioner. Så reelt er lønn 1 million under budsjett hovedsakelig pga lite vikarbruk. Andre kostnader fikk en overskridelse på 1,1 millioner. Overskridelsene er fordelt på flere ansvar men ansvar 190 Felles administrative utgifter skiller seg ut med ca 600 000,- i overskridelse. Dette dreier seg om for lavt budsjettet forsikring og uteglemt budsjettering av innbetaling til OU midler.

Sektoren fikk samla ett mindreforbruk mot budsjett på 1 338 890 kr.

Kap 1.2 Oppvekst

De ansvarsområder som ikke kommenteres er i hovedsak på budsjett.

Ansvar 200 Adm oppvekst:

Regnskap	Budsjett	Avvik	Kommentarer
1 730 311	1 241 000	489 311	Årsaken til negativt avvik er at det vart budsjettert med ordinære skjønnsmidler under posten statstilskudd. Ordinære skjønnsmidler blir inntektsført sammen med rammetilskudd, ansvar 840, uten at inntektsposten ble regulert på ansvar 200. Ut i fra dette er ansvarsområde ellers godt innenfor vedtatt budsjetttramme.

Ansvar 201 PPT:

Budsjett kr 1 356 000, regnskap kr 1 400 085, avvik kr 44 085.

Sel kommune hadde uteglemt en post da budsjettall 2018 ble sendt ut, dette ble budsjettregulert og fordelt på alle 6 kommunene i regionordningen. Sel har beklaget hendelsen.

Ble ikke oversendt fra Sel før etter siste budsjettreguleringen vi hadde høst 2018.

Ansvar 210 Lesja skule:

Godt innenfor budsjett og god styring.

Kom ut med lønnsmidler på budsjett, men stort pluss på pensjon STP og overføring statsmidler.

Redusert refusjon fra andre.

Ansvar 211 Lesjaskog skule:

Godt innenfor budsjett og god styring.

Kom ut med lønnsmidler på budsjett, men stort pluss på pensjon STP og overføring statsmidler.

Ansvar 270 Lesjaskog barnehage:

Budsjett kr 4 077 300, regnskap kr 4 233 060, avvik kr 155 760.

Lønnsutgifter tilnærmet på budsjett, god styring driftskostnader.

Negativt avvik kr 123 263 på pensjon KLP. Pensjonstrekk fastsettes sentralt.

Ansvar 272 Lesja barnehage:

Budsjett kr 8 469 500, regnskap kr 8 907 329, avvik kr 437 829.

Lønnsutgifter tilnærmet på budsjett, god styring driftskostnader.

Negativt avvik kr 133 000 på pensjon KLP. Pensjonstrekk fastsettes sentralt.

Overføring statstilskudd, fra flyktningsfond, ble ca kr 600 000 mindre enn budsjett.

40 % stilling i forhold til å styrke norskopplæringen hos bosatte flyktninger ikke overført.

Ansvar 274 Fellesutgifter barnehager:
På budsjett.

Ansvar 276 Spesialpedagogisk hjelp i førskolealder, enkeltvedtak:

Budsjett kr 543 000, regnskap kr 812 155, avvik kr 269 155

Begge barnehagene hadde gjennom året saker til utredning hos PPT som utløste enkeltvedtak og økte lønnsressurser for å dekke opp de tiltak som ble tilrådd og vedtatt.

Avviket burde vært fanget opp og tatt med i budsjettreguleringssak høst 2018.

Dette må følges tettere gjennom året i 2019.

Ansvar 290 Musikk og kulturskolen:

Budsjett kr 1 150 000, regnskap kr 1 372 262, avvik kr 222 262

Overforbruk her burde vært fanget opp i forhold til endringer kostnadsendringer ved nytt skoleår.

Fordelingen mellom Lesja og Dovre i forhold til fordelingsmodellen må kvalitetssikres.

Det er en del som beregnes som felleskostnader. Lesja har flest elever og samtidig dekkes lønnsutgifter korps i Lesja. Ressurssituasjonen i kulturskolen drøftes med Dovre så snart som mulig med tanke på driftsnivå fra nytt skoleår.

Ansvar 295 Voksenopplæring flyktninger.

Dekkes så langt fra fond slik at den skal gå i balanse.

Ressurser til tiltak innenfor dette ansvarsområde må vurderes på nytt når fond avsatt av midler tildelt ved bosetting flyktninger er i ferd med å bli brukt opp.

Oppsummering 1.2 oppvekst:

Regnskapet på de ulike ansvarsområder viser en meget god styring og oppfølging mot budsjett fra avdelingsledernes og sektorsjef sin side.

Årsakene til det største negative avvik skyldes at ordinære skjønnsmidler inntektsføres på ansvar 840 og ikke på ansvar 200.

I tillegg ser vi at det er til dels store avvik på pensjon KLP og STP.

For barnehagene sin del ser vi at det bør legges fram for politisk behandling gjennom året hvis det er nye enkeltvedtak og opptak barn som utløser en større lønnsressurs. Dette vil bli gjort i 2019.

Kap 1.3 Helse

Regnskapstall for kap.1.3. Helse, omsorg og folkehelse viser et negativt avvik på kr.1 147 747 for driftsåret 2018. Dette til tross for streng budsjett disiplin gjennom hele året.

Avvikene skyldes i hovedsak reduksjon av inntekter i 2018. Tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i Lesja utgjør 3,8 millioner kroner i 2018. Dette er en reduksjon på 1,3 millioner fra 2017. Årsak er at innslagspunkt for tilskudd er økt, en bruker er gått bort og en annen ikke når opp til innslagspunkt for tilskudd i 2018. Lesja

kommune mottar i 2018 tilskudd for 2 brukere mot 4 i 2017. Tilskudd for 2018 beregnes når regnskap for driftsåret er klart – dvs. i februar 2019. Det er derfor ikke mulig å regulere dette i regnskapsåret. Inntekt på egenbetaling 2018 er lavere enn budsjettet både på legekantoret og fysioterapitjenesten.

Det har i tillegg vært flere utfordringer som har medført økt ressursbehov på spesielt Skoglund og Lesja sjukeheim i 2018. Dette har resultert i merforbruk.

Regionalt helsesamarbeid (NGLMS) har høyere utgifter til legevakt og legevaktsvarsling i 2018 enn budsjettet. Fronskommunene trakk seg ut av samarbeid om legevaktsvarsling fra høsten 2018. Dette betyr merkostnad for de resterende 6 kommuner i det regionale helsesamarbeidet. KAD-seng for lavt budsjettet i Lesja. Rammetilskudd på 618 000.- var lagt inn i budsjettet 2017, men ble ikke trukket fra i regnskapet for 2017. Dette er korrigert i 2018.

Kap 1.4 Næring

Positivt avvik på ansvar 430, landbrukskontoret på 270` skyldes langtidssykemelding uten full dekning med vikar, mindre forbruk på andre utgifter og inntekt statstilskudd over budsjettet skyldes avslutta prosjekt som har gått over flere år.

Underbudsjetterte utgifter til KLP medfører negativt avvik på næring på 200` (ansvar 430.440 og 476.)

Ansvar 431, Tiltak og næringsformål: Prosjektet Villrein som verdiskaper gir økt aktivitet og positivt økonomisk resultat i 2018. Utgifter og inntekter til prosjektet er ikke budsjettet og gir derfor avvik i regnskapet.

Ansvar 431 har et positivt avvik på andre utgifter.

Ansvar 450: negativt avvik på 150` skyldes at tilskudd til boligbygger ikke er budsjettet.

Kraftinntekter over budsjett gjør at kapittel 1.4 går noenlunde i balanse.

Kap 1.5 Kultur & Kyrkje

Samlet sett så går 1.5 kultur ut med et mindreforbruk på kr 268 635.

Det er mindreforbruk innenfor: kulturvern (ikke lønnsutgifter), idrettssektoren (reduerte).

lønnsutgifter), friluftssektoren, allment kulturarbeid (økte inntekter).

Merforbruk innenfor bibliotek, Lesja samfunnshus, Lesja svømmehall.

Driftskostnader Lesja svømmehall må følges tettere opp i 2019. Det er enda ikkje gjort tiltak for energibesparing.

Kap 1.6 Teknisk

Utgifter til KLP er underbudsjettet her med 380`kr i kap 1.4 og 1.6.

Ansvar 600, administrasjon teknisk har et mindreforbruk på 75` på andre utgiftsposter.

Ansvar 601, Kommunaltekniske tjenester: her er KLP-utgift for et merforbruk på overtid med 80` på teknisk vakt er et vesentlig avvik. Dette skyldes permisjon og langtidssykemeldinger.

Ansvar 605, bygningskontroll har positivt avvik på 100` i gebyrinntekter og mindre forbruk på lønn på grunn av vakanse en periode på en byggesaksbehandlerstilling.

Merinntekt på gebyrer skyldes stor aktivitet og bruk av kartforretning med utsatt oppmålingsforretning. Overforbruk på andre utgifter skyldes at utgifter i geovekstsamarbeidet er belastet drift, mens det er budsjettet i investeringsbudsjettet. (dette utgjør 80`).

Tilskudd til utgravinger på Verket er belastet med 91` iht Ksak 33/18.

Ansvar 620 – 634, Vann og avløp alle områder: Her er budsjettet for høyt på gebyrinntektene. Dette er hovedårsaken til avvikene innenfor VA. Merforbruk ved Lesja vannverk skyldes utskifting av forfilter og sirkulasjonspumper etter at ny rigg ble montert. Ansvar 640, renovasjon: Her skyldes avviket økte kostnader til NGR etter omlegging av drift. Ansvar 651, feiervesen: Her er budsjettet for høyt på gebyrene, innføring av feiing og tilsyn i fritidsboliger.

Bygninger:

Ansvar 660, Lesja skole: Her har vi et overforbruk på 265`. Dette på grunn av for lavt budsjettet til KLP, vedlikehold bygg (Drenering av skoleplass og oppgrusing av vegareal, innkjøp av ny gulvvaskemaskin.).

Ansvar 661 Lesjaskog skole, overforbruk på 120`. Gjelder vedlikehold bygg (tiltak på naturfagsalen ikke forventet kostnad). Underbudsjettet KLP og feilføring behandling vann/svømmehall.

Ansvar 670, Lesja sjukeheim: Negativt avvik 180` skyldes utskifting oppvaskmaskin, reparasjon signalanlegg samt overforbruk renhold.

Ansvar 671, Eldres senter: Negativt avvik (kjøleanlegg utskiftet).

Ansvar 672 Lesjatun: Negativt avvik: Utredning brannsikkerhet og bruk av ekstrahjelp vaktmester.

Ansvar 678, Lesja svømmehall: Feilbudsjettet lønn vaktmester og renhold. (60`).

Ansvar 679, Lesja idrettsbygg: Positivt avvik mindre forbruk vedlikehold samt underbudsjettet egenbetaling.

Kap 1.7 Veger

Vi har et negativt avvik på om lag 1.000` kr på kommunale veier i forhold til budsjettet.

Dette skyldes: oppgradering Brostvegen, nye brøytekontrakter, nye vegstreknings kombinertveg Solsiden samt Bjorli, overforbruk vedlikehold Slådalsvegen, bruinnpeksjon,

Finanstransaksjoner, gjeld og utlån

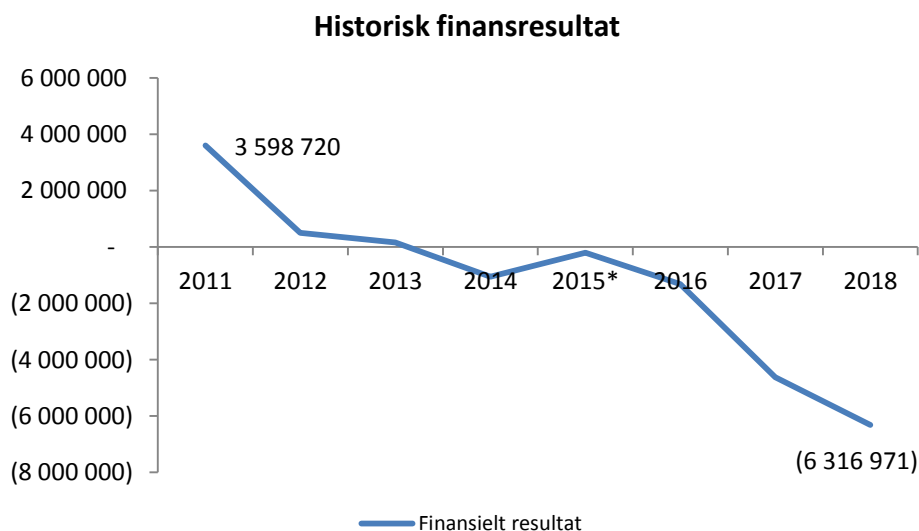
Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2018	Reg. budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
Renteinntekter og utbytte	3 368 575	3 270 000	98 575	3 550 603
Mottatte avdrag på utlån	26 712	50 000	-23 288	130 210
Sum eksterne finansinntekter	3 395 287	3 320 000	75 287	3 680 813
			0	
Renteutgifter og låneomkostninger	3 113 142	3 000 000	113 142	2 645 132
Avdrag på lån	6 579 075	6 500 000	79 075	5 640 733
Utlån	20 040	20 000	40	17 812
Sum eksterne finansutgifter	9 712 257	9 520 000	192 257	8 303 677
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-6 316 971	-6 200 000	-116 971	-4 622 864
Motpost avskrivninger	13 180 390	13 000 000	180 390	12 256 940
Netto driftsresultat	146 932	4 395 658	-4 248 726	6 550 579

Finansinntektene består av renteinntekter, utbytte, og mottatte avdrag på utlån. Inntektene utgjør 3,4 millioner som er ned fra 3,7 millioner fra 2017. Reduksjonen skyldes redusert utbytte.

Finansutgifter består av renter, provisjoner og andre finansutgifter – samt avdrag. Finansutgiftene utgjør 9,7 millioner som er en økning på 1,4 millioner sammenligna med 2017. Det må påregnes en betydelig økning siden både låneopptak og rentenivå vil øke framover.

Resultat eksterne finanstransaksjoner viser da et underskudd på 6,3 millioner som er en økning på 1,7 millioner sammenligna med 2017.

Fig. 6

Finansresultatet har endra seg 9,8 millioner fra 2011 til 2018. Denne endringen har blitt belasta driftsregnskapet. Finansinntekter er redusert og finanskostnadene er økt. Lave renter har kompensert noe for inntektstapet i perioden men nå er styringsrenta økt med 0,5 % siden august 2018 og ytterligere oppgang forventes.

Eidefoss signaliserer nå økte utbytter i størrelsesorden 5 millioner fom 2019. Dette vil kompensere noe for de økte rente og avdragsutgiftene som kommer. Økonomiplanen viser at vi står foran store investeringer framover. Dette vil øke våre finanskostnader betraktelig. I tillegg økes styringsrenta. Vi må derfor forvente moderate finansinntekter, økte finanskostnader og tilsvarende svake finansielle resultat i årene framover.

Balansen

Balansen viser kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital.

Oversikt - balanse	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Bevegelse
EIENDELER			
Anleggsmidler	720 512 203	673 290 672	47 221 530
Faste eiendommer og anlegg	374 503 900	353 359 118	21 144 782
Utstyr, maskiner og transportmidler	5 137 969	5 194 412	-56 443
Utlån	36 221 961	36 186 459	35 502
Aksjer og andeler	14 933 652	14 201 927	731 725
Pensjonsmidler	289 714 720	264 348 756	25 365 964
Omløpsmidler	78 223 915	81 708 754	-3 484 838
Kortsiktige fordringer	15 582 404	13 879 396	1 703 008
Premieavvik	6 210 473	4 995 268	1 215 205
Kasse, postgiro, bankinnskudd	56 431 038	62 834 090	-6 403 052
SUM EIENDELER	798 736 118	754 999 426	43 736 692
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital	230 111 378	215 376 070	14 735 308
Disposisjonsfond	24 070 644	25 087 356	-1 016 712
Bundne driftsfond	21 664 051	22 120 348	-456 296
Ubundne investeringsfond	219 546	2 649 556	-2 430 010
Bundne investeringsfond	2 362 349	2 015 544	346 805
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0
Regnskapsmessig merforbruk	-1 074 113	0	-1 074 113
Udekket i inv.regnskap	0	-2 430 010	2 430 010
Kapitalkonto	183 925 972	166 990 348	16 935 624
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift	-1 006 536	-1 006 536	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves	-50 535	-50 535	0
Langsiktig gjeld	537 115 612	507 486 939	29 628 673
Pensjonsforpliktelser	330 146 949	317 613 156	12 533 793
Andre lån	206 968 663	189 873 783	17 094 880
Kortsiktig gjeld	31 509 128	32 136 416	-627 289
Kassekredittlån	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	30 746 029	31 373 317	-627 289
Premieavvik	763 099	763 099	0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	798 736 118	754 999 426	43 736 692
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto	5 081 886	3 718 176	1 363 710
Ubrukte lånemidler	608 039	1 265 272	-657 233
Andre memoriakonti	4 473 847	2 452 904	2 020 943
Motkonto til memoriakontiene	-5 081 886	-3 718 176	-1 363 710

Fond

	Beholdning 01.01.2018	Avsetning er	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2018
Disposisjonsfond	25 087 356	0	60 500	956 212	24 070 644
Bundne driftsfond	22 120 348	7 623 114	6 341 569	1 737 841	21 664 051
Ubundne investeringsfond	2 649 556	0		2 430 010	219 546
Bundne investeringsfond	2 015 544	346 805		0	2 362 349
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	51 872 804	7 969 919	6 402 069	5 124 063	48 316 590

Ved utgangen av 2018 utgjør kommunens driftsfond 48,3 millioner. 24,3 millioner er disposisjonsfond og ubundne investeringsfond. 21,6 millioner er bundne driftsfond og 2,3 millioner er bundne investeringsfond.

Fylkesmannen tilrår minimum 8 % disposisjonsfond for å kunne møte uforutsette hendelser, sammen med 3 % nett driftsresultat for å bygge opp fondene. Lesja kommune har 10,7 %.

Gjeld.

År	2014	2015	2016	2017	2018
Brutto lånegjeld	160 546 819	165 399 905	159 387 001	189 873 783	206 968 663
Utlån	37 399 401	36 996 387	35 779 417	36 186 458	36 221 961
Ubrukte lånemidler	18 355 800	8 904 490	3 030 295	1 265 272	608 039
Netto lånegjeld	104 791 618	119 499 028	120 577 289	152 422 053	170 138 663
Brutto driftsinntekter	200 418 788	215 707 198	221 468 371	229 562 480	225 934 747
Antall innbyggere 31.12.	2 059	2 055	2 048	2 038	2 009
Brutto lånegjeld i % driftsinntekter	80 %	77 %	72 %	83 %	92 %
Netto lånegjeld i % driftsinntekter	52 %	55 %	54 %	66 %	75 %
Brutto lånegjeld pr innbygger	77 973	80 487	77 826	93 167	103 021
Netto lånegjeld pr innbygger	50 894	58 150	58 876	74 790	84 688

Brutto lånegjeld er langsiktige lån fra finansinstitusjoner. Den er grunnlaget for rente og avdragsutgifter som belastes driftsregnskapet. Utlån består av et langsiktig lån til Eidefoss, 30 millioner, og andre utlån ifb med startlånordningen. Brutto lånegjeld har økt med 48 millioner fra 2016 til 2018 og vil øke ytterligere med 65 millioner i 2019.

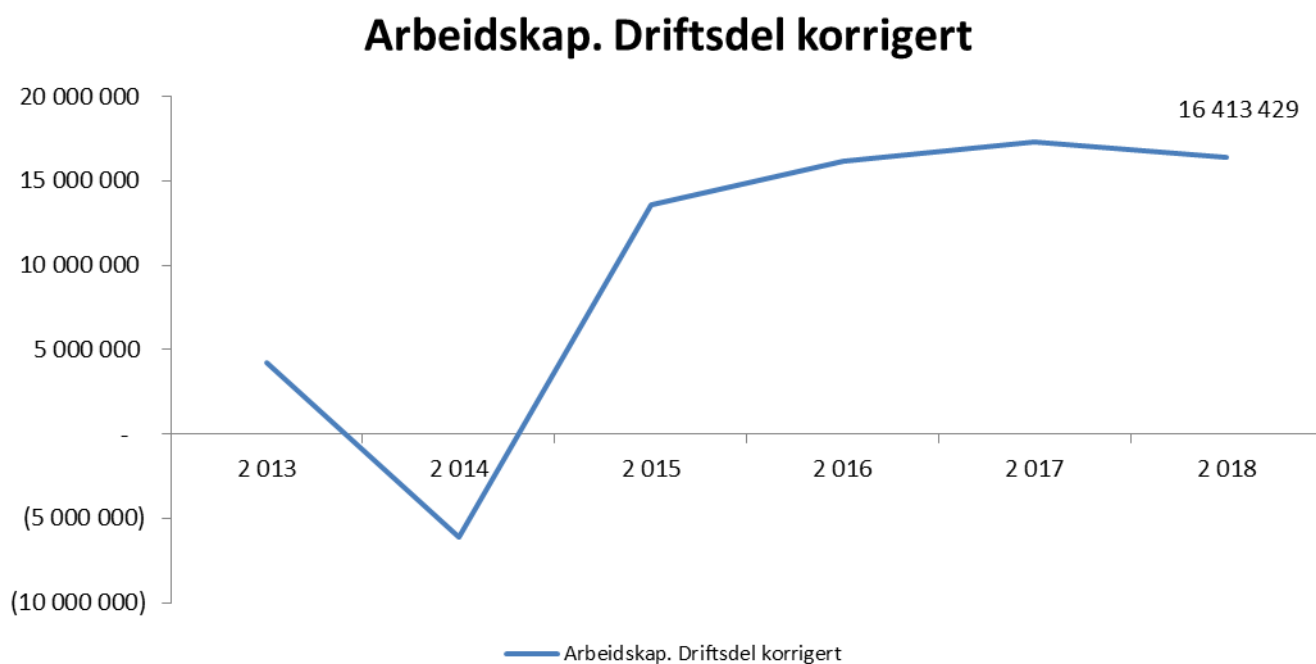
Arbeidskapital (finansiering)

Med finansiering mener vi måten kommunen har skaffet kapital på, og hvordan denne kapitalen er anvendt. Arbeidskapital er den mest sentrale faktoren når vi skal vurdere dette.

Likviditetsanalyse	2 018	2 017	Endring
Omløpsmidler	78 223 915	81 708 754	(3 484 839)
Kortsiktig gjeld	(31 509 127)	(32 136 416)	627 289
Arbeidskapital	46 714 788	49 572 338	(2 857 550)
Ubrukte lånemidler	(608 039)	(1 265 272)	657 233
Bundne fond	(24 026 400)	(24 135 891)	109 491
Ubundne investeringsfond	(219 546)	(2 649 556)	2 430 010
Udisponert resultat investering			-
Arbeidskapital driftsdel	21 860 803	21 521 618	339 185
			-
Korreksjoner premieavvik:	(5 447 374)	(4 232 169)	(1 215 205)
Arbeidskap. Driftsdel korrigeret	16 413 429	17 289 450	(876 021)

Arbeidskapital er på totalt 46,7 millioner som er 2,8 millioner lavere enn 2017. Arbeidskapital for driftsregnskapet er på 21,8 millioner. Korrigerer for premieavviket er den 16,4 millioner. En reduksjon på 0,8 million ift 2017.

Fig. 7

Investeringer

Rapporten nedenfor viser brutto investeringer mot korrigert budsjett 2018.

Prosjekt	Regnskap 2018	Reg budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
29 Digitalt kartverk	206 272	300 000	-93 728	108 591
144 IT-skole/barnehage, personalet	0	0	0	135 988
145 IT-skole/barnehage, elever	0	230 000	-230 000	0
146 Regiondata	365 435	300 000	65 435	168 839
163 Gatelyst Joramo	0	0	0	826 032
173 ENØK/brannsikring	0	80 000	-80 000	0
201 Sjukeheimen, planl./prosjekt	14 440 482	10 000 000	4 440 482	3 779 289
203 Vann og avløp div	257 500	500 000	-242 500	308 342
204 Vann og avløp div	257 500	500 000	-242 500	308 558
205 Gang- sykkelvei Lv - Riise bru	0	0	0	1 279 056
215 Ledningskart	60 254	0	60 254	453 392
228 Trafikksikkerhetstiltak	624 832	0	624 832	0
234 Oppgradering vei	0	0	0	1 365 813
249 VA-ledning Lesjaskog -Bjorli	7 749 167	15 000 000	-7 250 833	22 739 890
258 Lesja sentrum	200 000	200 000	0	0
266 Lokal IT	384 080	300 000	84 080	241 036
268 E136, Lyftingsmo utbedring avkjøringer m.m.	0	0	0	328 992
269 Overtakelse VA-anlegg fra Bjorli Eiendom	0	0	0	6 040
270 Ombygging Kjøremgrendea barnehage til flyktning	0	0	0	1 237 807
271 Gang- sykkelvei Lisser - Solsia (Lesjaskog)	1 102 134	-320 000	1 422 134	3 197 865
272 Ski in kryssing Bjorli løype	2 046 377	2 160 000	-113 623	0
275 Gang og sykkelveg Solsiden-Bjorli	597 307	750 000	-152 693	5 375 762
278 Ombygging tidligere Blomsterstugu til kontor 2017	0	0	0	1 040 020
280 Uteområde Lesja skole	0	335 000	-335 000	0
282 Gamle Kongevei hyttegrend VA	0	1 000 000	-1 000 000	0
283 Breibåndsutbygging	921 164	2 300 000	-1 378 836	913 750
284 Brannstasjon Lesjaskog	0	500 000	-500 000	0
285 Ombygging barnevernlokaler	269 670	0	269 670	0
286 Oppgradering kommunale bygg/ENØK/IT	0	200 000	-200 000	0
291 Overtakelse vei i Søre-Morken		0	0	826 474
292 Overtakelse VA-anlegg fra Thøring utbygginsselskap		0	0	4 610 925
293 Omlastingsrampe Jora Miljøstasjon	146 052	0	146 052	114 950
294 A-Gamle Kongeveg hyttegrend (se prosjekt 282)	93 072	0	93 072	0
295 V-Gamle Kongeveg hyttegrend (se prosjekt 282)	481 472	0	481 472	0
297 Bjorli høgdebasseng gjennoppbygging etter brann	339 780	0	339 780	0
298 Overvannsplan/stikkrenner Bjorli	460 601	0	460 601	0
301 Overtakelse av VA Solsiden hytteområde fra Pål M	2 928 198	0	2 928 198	0
302 Overtakelse VA Bjorli Nord Vest fra Thøring & Aahe	6 780 199	0	6 780 199	0
TOTALT	40 711 548	34 335 000	6 376 548	49 367 409

Finansiering 2018:	
Lån (nytt 2018)	23 964 000
Mva kompensasjon	4 187 200
Bidrag fra utbygger	9 708 397
Statstilskudd	215 000
Forsikringsoppgjør	236 120
Bruk bundne fond	1 737 841
Bruk disposisjonsfond	662 988
	40 711 546

I løpet av 2018 har kommunen gjennomført flere større investeringer på til sammen brutto

40,7 millioner. herav 8,9 millioner innenfor VARF.

Sjukeheimen var den største investeringa på 14,4 millioner. Vi har også overtatt VA anlegg på 2 utbyggingsområder, vederlagsfritt, på til sammen 9,7 millioner.

23,9 millioner ble finansiert med lån

Lesja sjukeheim er den største investeringen i tiden framover med byggestart høsten 2018.

Investeringens størrelse og omfang vil kreve god prosjektledelse og god budsjettstyring i byggeperioden.

Likestilling

Alle arbeidsgivere er gjennom lov pålagt å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og for å hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet og/eller funksjonsevne. Det er skjev kjønnsfordeling på nær sagt alle områder og da særlig innen oppvekst og pleie/omsorg.

Lesja kommune arbeider for å redusere andelen av uønsket deltid.

Menn i Lesja kommune, tjener i 2018 (grunnlønn) 8,3 % (9,9 % i 2017) mer enn kvinner, men ikke påvist signifikant skjevhet ved likt arbeid. Gapet mellom lønn kvinner og menn, har blitt redusert over tid.

Kjønn	Månedstjeneste	Grunnlønn 2018	Endring i månedstjeneste 2017-2018	Endring i grunnlønn 2017-2018	Ansatte 2018	Årsverk 2018	Endring i årsverk 2017-2018
Kvinner og menn	43.751	40.384	1,8 %	2,4 %	273	207	2,5 %
Kvinner	43.590	39.844	2,3 %	2,8 %	235	173	4,2 %
Menn	44.570	43.138	-0,0 %	1,2 %	38	34	-5,3 %

Det er en liten økning i antall årsverk fra 2017 til 2018 ifg PAI-registeret.

Definerte ledere (administrativ ledergruppe og avdelingsledere inkl en arbeidsleder, med økonomi- og personalansvar) utgjør totalt 18 tilsette. Av disse er det 12 kvinner og 6 menn. I ledergruppa er det 5 personer, tre av disse er kvinner.

Tiltak for å bedre kjønnsbalanse i kommunen?

Stillinger utenom ledelsen: Oppfordre det underrepresenterte kjønn til å søke.

Stillinger på avdelingsledernivå: Arbeide for å legge til rette for begge kjønn.

Uønsket deltid

I og med at det er mange kvinner tilsatt innen pleie og omsorg, og det er der det er mest uønsket deltid, er det langt flere kvinner enn menn i Lesja kommune, som har uønsket deltid.

Tiltak i retningslinjene for reduksjons av uønska deltid, som ble vedtatt i 2015, er brukt i noen grad.

Seniorpolitikk

Kommunen har hatt seniorplan med tiltak siden 01.01.2008. I 2018 gikk en ansatt av med pensjon.

Pr 31.12.18 er det 4 ansatte som går på pensjonistvilkår (men ingen nye i 2018).

23 tilsette (22 tilsette i 2017) har i løpet av 2018 tatt ut seniortiltak (16 hadde tilleggslønn, 7 hadde ekstra fridager).

Sjukefravær (både legemeldt og egenmeldt)

Sjukefraværet	2018, dagsverk (d.v) og %	2017, dagsverk (d.v) og %
Totalt	3.801 d.v, 7,3 % (Kvinner: 3.175 d.v) (Menn: 626 d.v)	3.824 d.v, 7,0 % (Kvinner: 3.383 d.v) (Menn: 441 d.v)
Korttids (1-16 dager)	788 d.v, 20,7 %	1.096 d.v, 28,6 %
Langtids (17 dager og mer)	3.013 d.v 79,3 %	2.728 d.v 71,4 %
Sjukefraværet utgjør i årsverk	14,5 årsverk	14,6 årsverk

Sjukefraværet for 2018 er 0,3 % høyere enn i 2017, men antall dagsverk sjukefravær er færre enn i 2017. Denne ulikheten skyldes at det er færre mulige dagsverk (færre årsverk) i 2018 sammenlignet med 2017.

Det er reduksjon av korttidsfravær og økning i langtidsfraværet i 2018 sammenlignet med 2017.

Målet hit lokal handlingsplan (samarbeidsavtale IA), er 5 % eller lavere og vi oppfyller ikke målet i 2018.

Lesja kommune har godt samarbeid med NAV lokalt, NAV arbeidslivssenter og Frisk HMS (bedriftshelsetjenesten).

Ressursgruppa for IA har ikke vært i funksjon i store deler av 2018, men vil jobbe mer aktivt fra 2019.

Fravær pga sjuke barn (litt lavere enn i 2017):

	Dagsverk 2018	Dagsverk 2017
Kvinner	121,9	118,9
Menn	10,9	21,3
Totalt fravær	132,8	140,1

Etiske retningslinjer

Etiske retningslinjer ble vedtatt i 2014 (K-20/14). Det har ikke vært saker i 2018. Kommunen kan rådføre seg med det etiske rådet sentralt i KS om det er spørsmål eller behov for avklaringer.

Risikovurdering og formalisering

Lesja kommune bruker internkontrollen som en del av kommunens kvalitetsarbeid, mål og resultatstyring. Både HMS og økonomisk kontroll blir ivaretatt. Lesja kommune utførte bla. Jevnlig rapportering for og følge med på den økonomiske utviklingen for 2018. Alle sektorer utarbeider årshjul. Dette er en del av økonomistyringen.

Konklusjon

Måltall	2015	2016	2017	2018
Netto driftsresultat	8,9 %	5,8 %	2,9 %	0,1 %
Økonomisk buffer fond	5,1 %	7,0 %	10,9 %	10,7 %
Rente og avdragsbelastning	0,1 %	1,3 %	2,0 %	2,8 %
Netto lånegjeld	55,3 %	54,5 %	67 %	76 %

I 2018 fikk vi et netto driftsresultat på 0,1 %. Resultatet er 4,2 millioner lavere enn budsjett. Det lave resultatet medfører at vi reduserer våre fond og det er tydelig at det må gjennomføres økonomiske grep for å oppnå en bærekraftig økonomi framover.

Disposisjonsfond utgjør 10,7 % av driftsinntektene. I økonomiplanen er det budsjettert med bruk av 5 millioner årlig fra disposisjonsfondet til finansiering av investeringer. Vi er derfor avhengig av å levere et netto driftsresultat i samme størrelse for å holde fondet i balanse.

Fortsetter vi med samme lave resultat som 2018 framover er fondet tømt i løpet av 4 år.

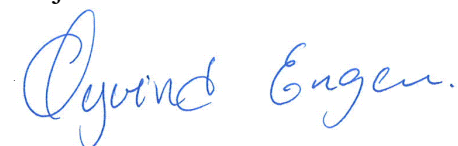
Rente og avdragsbelastningen fortsetter å øke i 2018. Vi må påregne ytterligere økning framover siden styringsrenten øker. Økningen har også sammenheng med lånegjelda. Det er gjennomført betydelige investeringer i 2018 som hovedsakelig er lånefinansiert.

Investeringene i 2019 vil øke lånegjelda med 65 millioner.

Økt lånegjeld og historisk høye investeringer i 2019 gir oss grunn til å ha fokus på disse to områdene framover.

Sjukefraværet har økt med 0,3 %, det er langtidsfraværet som har økt mest. Sjukefraværet ligger 2,3 % over målsettingen om 5 % eller lavere. Årsaken til dette må kartlegges og tiltak må settes inn. Vi må jobbe kontinuerlig med å inneha et lavest mulig sykefravær.

Lesja 15.03.19

Øyvind Engen
Økonomisjef